

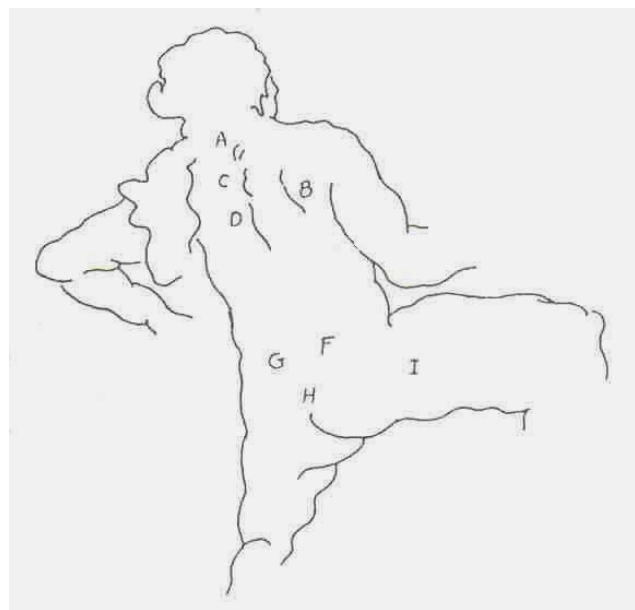
บทที่ 4

กายวิภาคกับการเขียนภาพคน

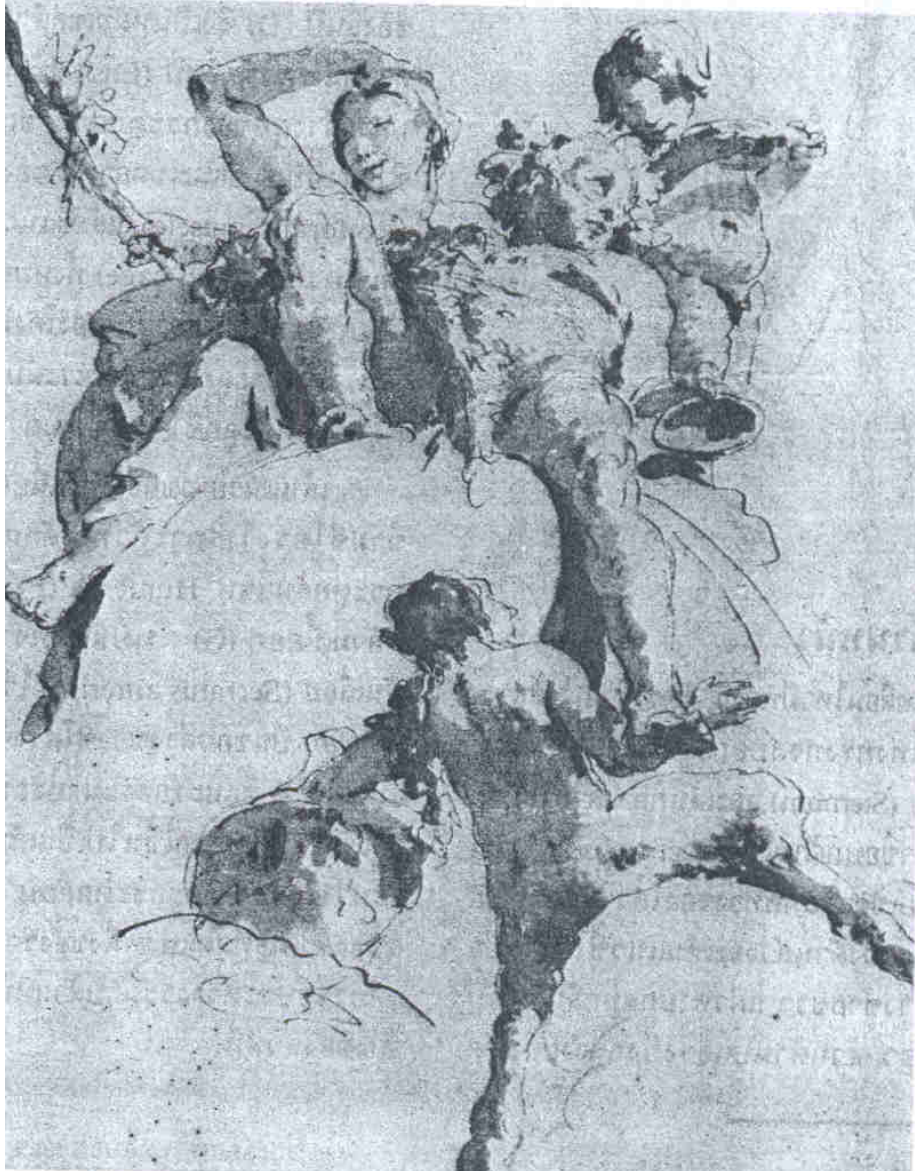
จิตรกรผู้มีชื่อเสียงในอดีตหลายคนได้ประยุกต์ใช้กายวิภาคผนวกเข้ากับการวาดภาพ
ดังตัวอย่างบางส่วน เช่น

1. กระดูกสันหลัง หลักเขต

ภาพที่ 4.1 กระดูกสันหลัง
ที่มา: นิวัต หนนัท, 2533 : 2

- A โคโนคอ ตรงกับกระดูกสันหลังชั้นที่ 7
- B เขตสะบัก
- C ไค้งตะหวัด 2 ตอน ชี้นะ แง่หนาม (Spineous process) ของกระดูกสันหลังช่วงหลัง ชั้นที่ 1 และ 2
- D เส้นแนวสันหลังหรือร่องหลัง
- F,G,H สามเหลี่ยมกระเบนเหน็บ (Sacral triangle) และมุมล่างของสามเหลี่ยม H เป็นเขตหลักบอกจุดกึ่งกลางความสูงของลำตัว
- I ปุ่มโคนขา (Great trochanter) อยู่เสมอกันกับจุด H

ภาพที่ 4.2

Giovanni Battista Tiepolo (1696 – 1770)

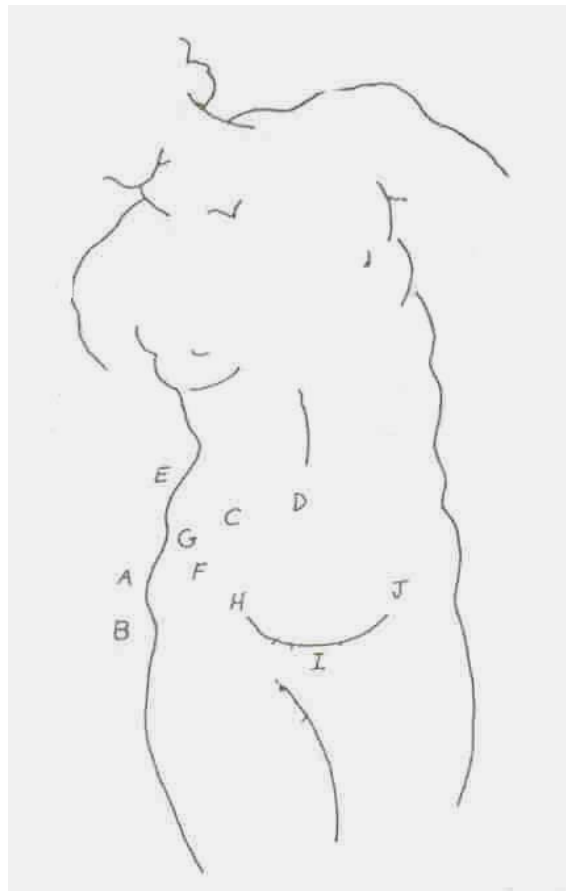
2 เมรัยชน (Two Bacchantes)

พิพิธภัณฑ์ศิลปะเมโทรโพลิตัน นิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา

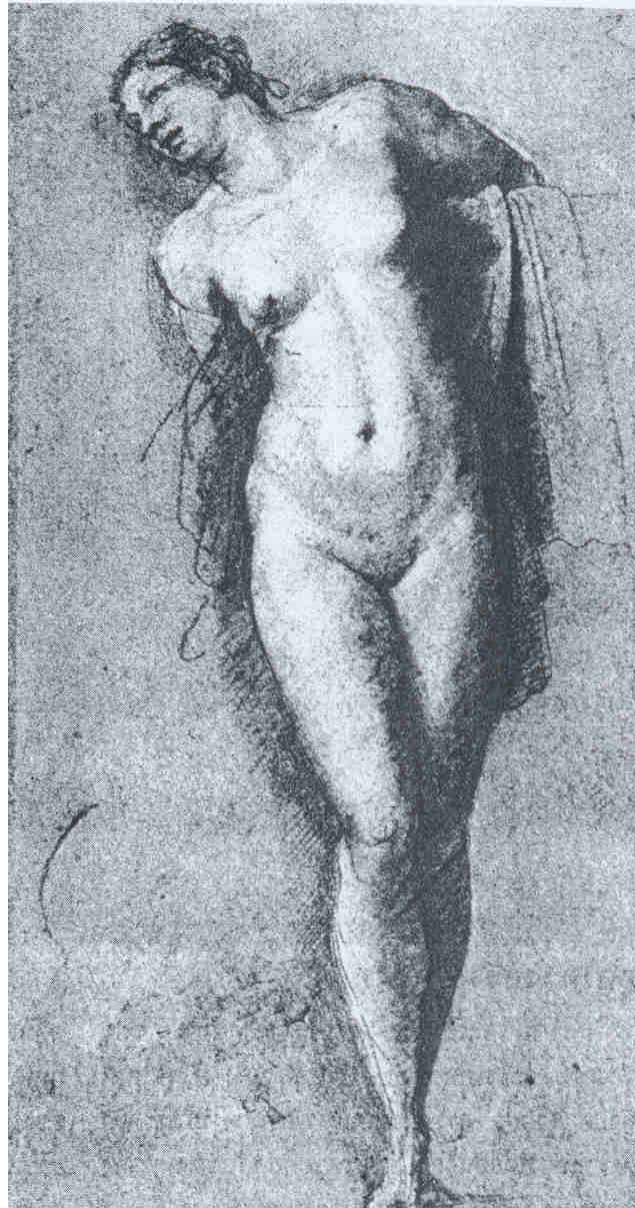
ที่มา : นิเวศ หนนท , 2533 : 3

2. จุดโครงสร้างด้านหน้าของเชิงกราน

ภาพที่ 4.3 จุดโครงสร้างด้านหน้า
ของเชิงกราน
ที่มา : นิวัต หนนนท์ , 2533 : 22

- A เส้นรอบนอกของกล้ามเนื้อ Gluteus medius
- B ด้านนอกของกระดูก Great trochanter
- C High point บนเส้น Iliac crest
- D สะดือ
- E เส้นโค้งเอียงของกล้ามเนื้อ External oblique
- F ด้านหน้าของสัน Iliac crest (pelvic หรือ Front point)
- G ด้านหน้าของเส้น Ilium
- H เอ็นยึด Poupart's
- I หัวหน้า
- J เส้นท้องน้อย

ภาพที่ 4.4

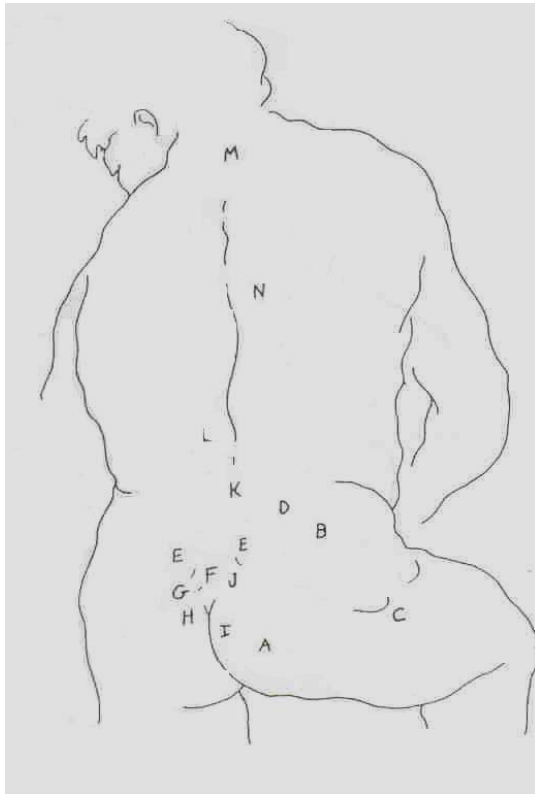
Sebastiano del Piombo (1485 – 1547)

นางแบบยืน

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกรุงปารีส ฝรั่งเศส

ที่มา: นิวัต หะนนท์, 2533 : 23

3. โครงสร้างด้านหลังของเชิงกราน

ภาพที่ 4.5 โครงสร้างด้านหลัง
ของเชิงกราน

ที่มา : นีวิด หนนัท , 2533 : 24

F สามเหลี่ยมกระเบนเหน็บ (Sacral triangle) มีเนื้อที่ประมาณ 1/3 ของความกว้างทั้งหมด

ของกระดูกเชิงกรานและวางตัวในแนวตั้ง

G รูเล็ก ๆ ของกระดูกกระเบนเหน็บ

H มุมด้านล่างของสามเหลี่ยม เป็นจุดเริ่มต้นของกระดูกก้นกบ (Coccyx)

I จุดศูนย์กลางกัน

J Sacroiliac joint

K กระดูกสะเอว

L กล้ามเนื้อแนบกระดูกสันหลัง

M กระดูกสันหลังส่วนคอชั้นที่ 7

N แนวหลัง

ภาพที่ 4.6

Peter Paul Rubens (1577 – 1640)

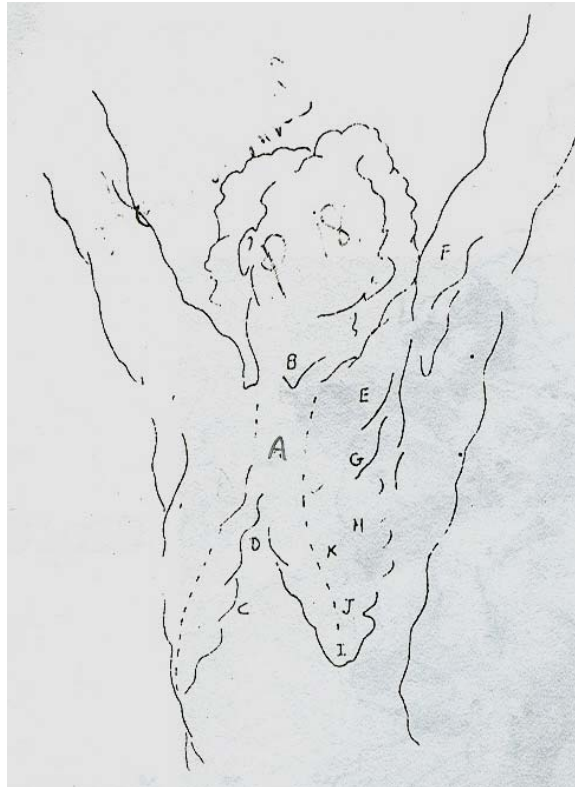
ผู้ชาย มองจากด้านหลัง

พิพิธภัณฑ Fitz,William Museum เมืองรอมบริดจ์

รัฐแมสซาชูเซต สหรัฐอเมริกา

ที่มา : นิวัต หะนนท์, 2533 : 25

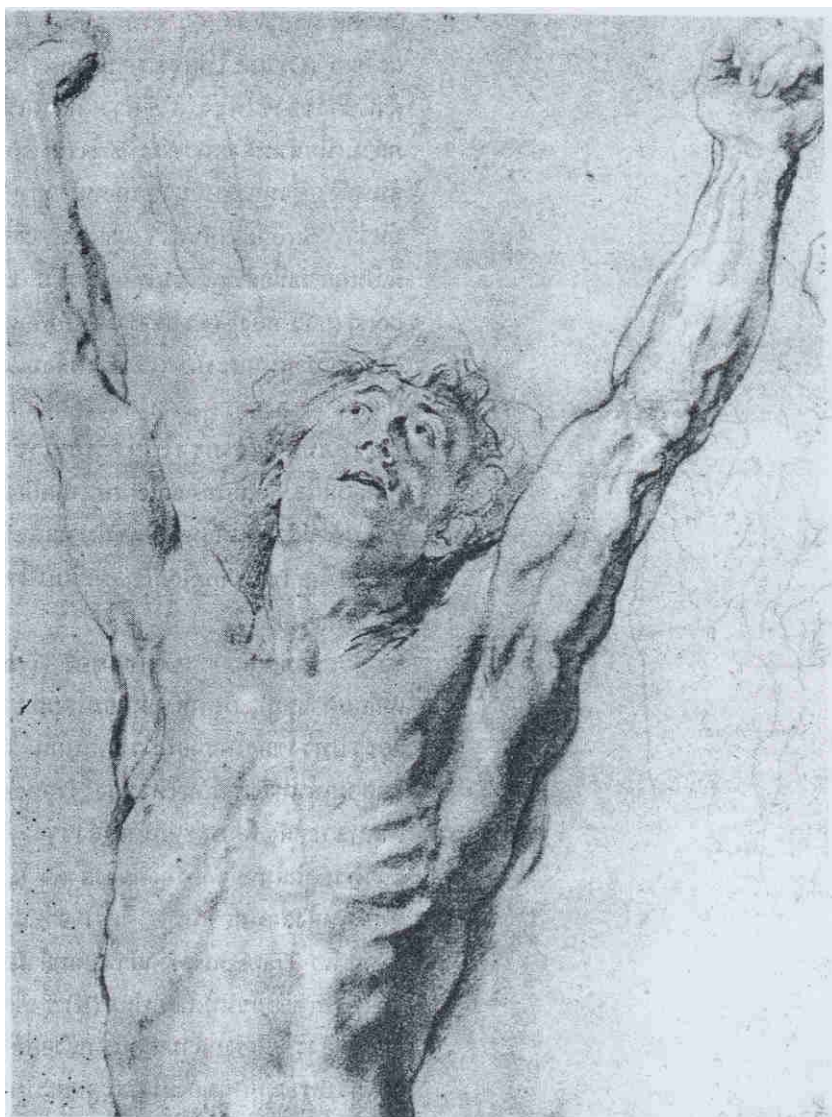
4. โครงอกด้านหน้า

ภาพที่ 4.7 โครงอกด้านหน้า

ที่มา : นิวัติ หะนนท์, 2533 : 4

- A เสาขอบกล้ามเนื้อ Pectoris
- B ช่องคอ
- C เส้นโค้งซี่โครง
- D ช่องลิ้นปี่
- E เส้นแนวยาวของกล้ามเนื้ออก
- F กระดูกต้นแขน Humerus
- G ใต้สันล่างสุดของกล้ามเนื้ออก
- H กล้ามเนื้อรูปฟันเลื่อย (Serratus anterior) 4 แนว
- I ขอบล่างของซี่โครงซี่ที่สิบ
- J ร่องระหว่างซี่โครงซี่ที่ 9 และซี่ที่ 10
- K เส้นโค้งเขตบรรจบระหว่างซี่โครงและกระดูกอ่อนเป็นจุดบรรจบระหว่างกระดูกหน้า และระหว่างด้านข้างของส่วนนี้

ภาพที่ 4.8

Peter Paul Rubens (1577 - 1640) พระเยซูคริสต์บนไม้กางเขน

พิพิธภัณฑ์ British Museum กรุงลอนดอน อังกฤษ

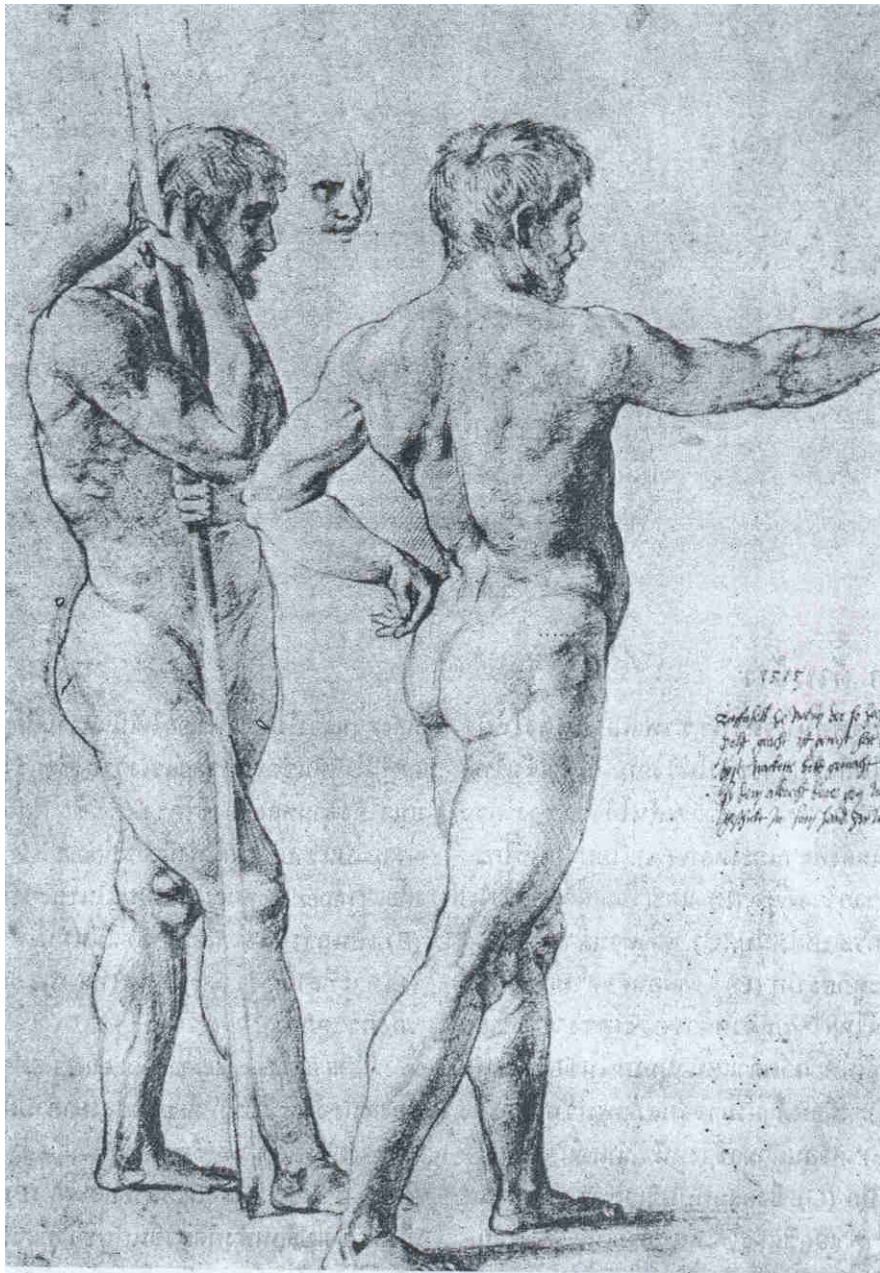
ที่มา : นวัตกรรม, 2533 : 5

5. ไตรงอกด้านหล้ง

ภาพที่ 4.9 ไตรงอกด้านหล้ง
ที่มา : นิวิธ หะนนท์, 2533 : 6

- A กล้ามเนื้อปีก Latissimus dorsi
- B กล้ามเนื้อ Trapezius
- C แนวกลางร้งหล้ง
- D ขอบหล้งของกระดูกสะโพก
- E กล้ามเนื้อสันหล้งแนวตรง
Erector spinae (ตรงสันหล้ง)
ซึ่งนูนเด่นขนานร้งหล้ง
- F Longissimus dori (ยาว - หล้ง)
- G นูนสะบัก
- H กล้ามเนื้อ Serratus anterior
(ฟันเลื่อย - หน้า)
- I ร้งกลางลำตัว
- J กระดูกสันหล้งส่วนคอขึ้นที่ 7
- K กล้ามเนื้อ Rhomboids
(สี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน)
- L มุมบนของสันกระดูกสะบัก
- M ปุ่มหัวไหล่ (Acromion)

ภาพที่ 4.10

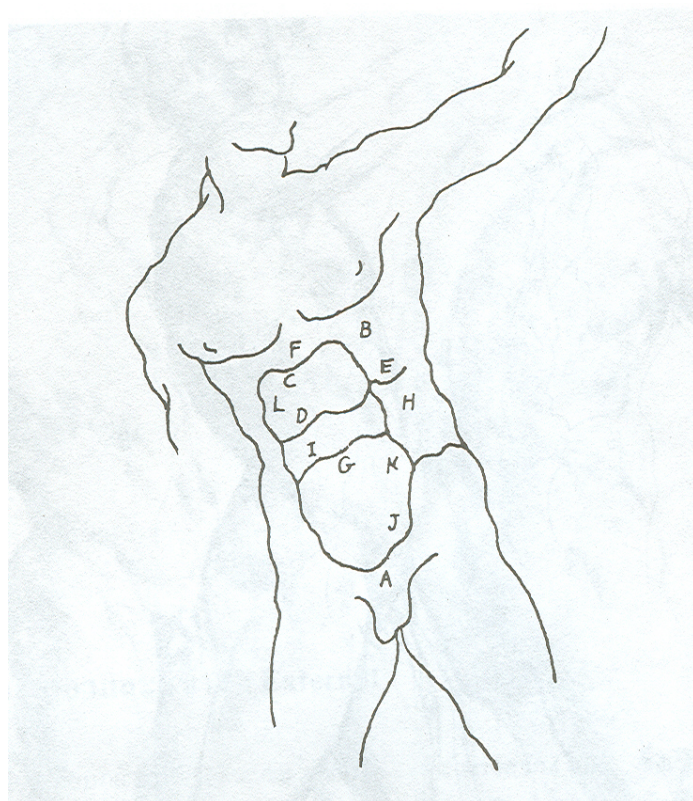
Raphael Sanzio (1483 - 1520)

รูปศึกษารายละเอียดผู้ชาย (Study)

พิพิธภัณฑ์ Albertina กรุงเวียนนา ออสเตรีย

ที่มา : นิวัติ หะนนท์, 2533 : 7

6. กล้ามเนื้อท้อง

ภาพที่ 4.11 กล้ามเนื้อท้อง
ที่มา : นิวัติ หะนนท์, 2533 : 12

A กล้ามเนื้อท้องทอดตัวจากจุดเกิดบริเวณหัวหน้า (A) สูงขึ้นไปเป็นแนวตั้งถึงกระดูกซี่โครงซี่ที่ 5, 6, 7, (B)

C รอบขวางแนวบนสุด ทอดตัวตามแนวโค้งกระดูกซี่โครงเทียม

D แนวกลางซึ่งมีระดับเดียวกับปลายซี่โครงซี่ที่ 10 และเป็นจุดหมายสุดเขตด้านบนของกล้ามเนื้อ External oblique

E ปลายซี่โครงซี่ที่ 10

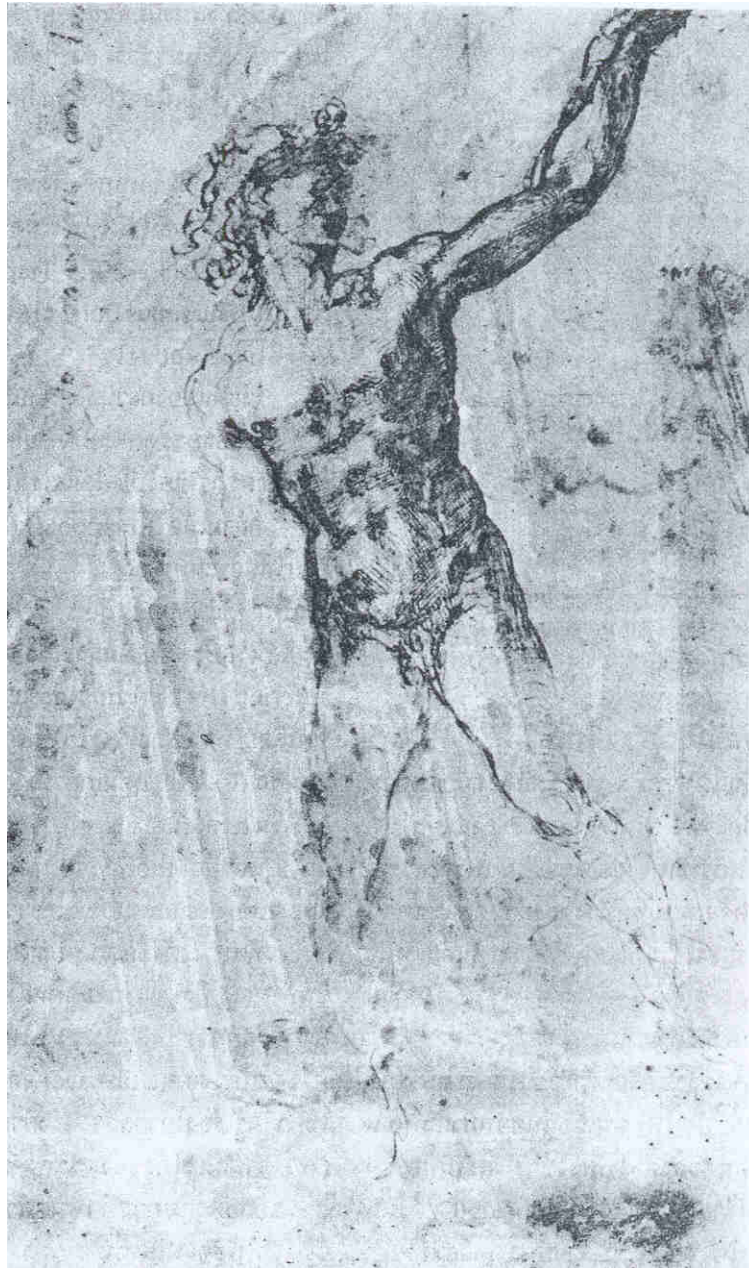
F ช่องลิ้นปี่

G สะดือ

H External oblique ช่วงท้อง

I เส้นขวางแนวล่างสุดของกล้ามเนื้อท้อง

J รอยแรงแท่งส่วนล่างของกล้ามเนื้อยึดตามทิศทางของเส้นใยกล้ามเนื้อชั้นลึก Internal oblique และผสมผสานกับกล้ามเนื้อชั้นตื้น External oblique ปกคลุมกล้ามเนื้อท้องไว้

ภาพที่ 4.12

Michelangelo Buonarroti (1475 -1564)

ชายหนุ่มกักมือ

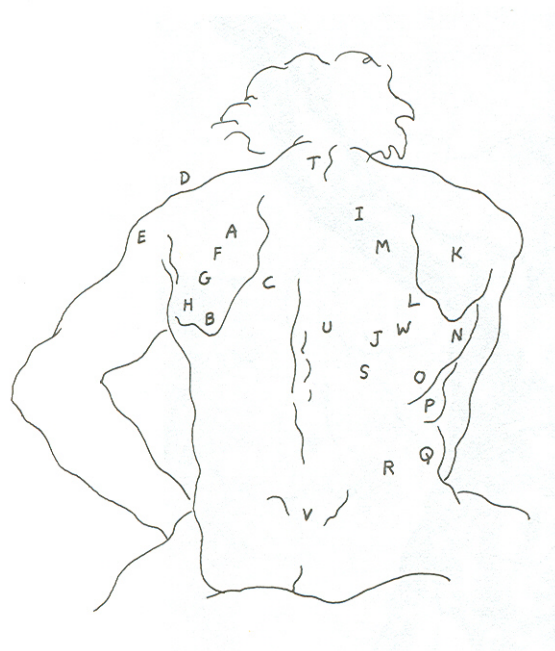
พิพิธภัณฑ์ British Museum กรุงลอนดอน อังกฤษ

ที่มา : นิวัต หนนนท์, 2533 : 13

7. กล้ามเนื้อหลังและวงไหล่

- A ตำแหน่งสะบัก
- B มุมล่างของสะบักคุดนื้อนูนออกมาเล็กน้อย

- C กล้ามเนื้อ Rhomboids
- D ปุ่มหัวไหล่ Acromion
- E กล้ามเนื้อ Deltoid
- F กล้ามเนื้อ Infraspinatus
- G Teres minor
- H Teres major
- I Trapezius

ภาพที่ 4.13 กล้ามเนื้อหลังและวงไหล่
ที่มา : นิวัต หะนนท์ , 2533 : 14

- J Latissimus Dorsi (กล้ามเนื้อปีก)
- M กล้ามเนื้อ Rhomboids เห็นได้น้อยมากภายใต้ขอบนอกของกล้ามเนื้อ Trapezius
- N เส้นรอบนอกของกล้ามเนื้อรูปฟันเลื่อย Serratus anterior
- O กล้ามเนื้อ Serratus posterior inferior รูปฟันเลื่อย - หลัง - ล่าง
- P ด้านข้างของซี่โครงซี่ที่ 9 และ 10
- Q กล้ามเนื้อ External oblique
- R กล้ามเนื้อสันหลัง Iliocostalis (สะโพก - ซี่โครง)
- S กล้ามเนื้อสันหลัง Longissimus dorsi (ยาว - หลัง)
- T กระดูกคอซี่ที่ 7
- U ฐานกระดูกหลัง 4 - 5 ซี่
- V กระดูกกระเบนเหน็บ
- W แนวแบ่งระนาบตามแนวโค้งของกระดูกซี่โครงส่วนบนเป็นการขยายตามการกำหนดตำแหน่งและมวลของซี่โครงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

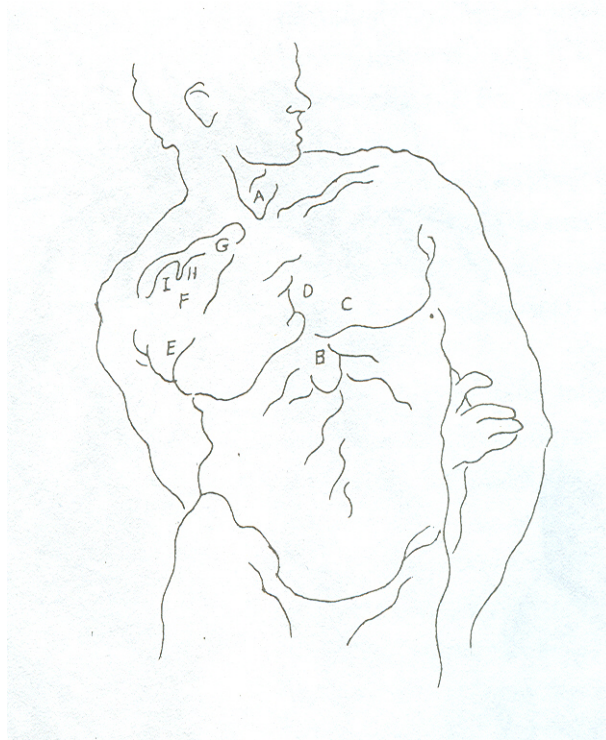
ภาพที่ 4.14

Giovanni Battista Tiepolo (1696 - 1770)

ผู้ชายเปลือย ด้านหลัง พิพิธภัณฑ์ Staatsgalerie เมืองสตูตการ์ต เยอรมนี

ที่มา : นิวัต หะนนท์, 2533 : 15

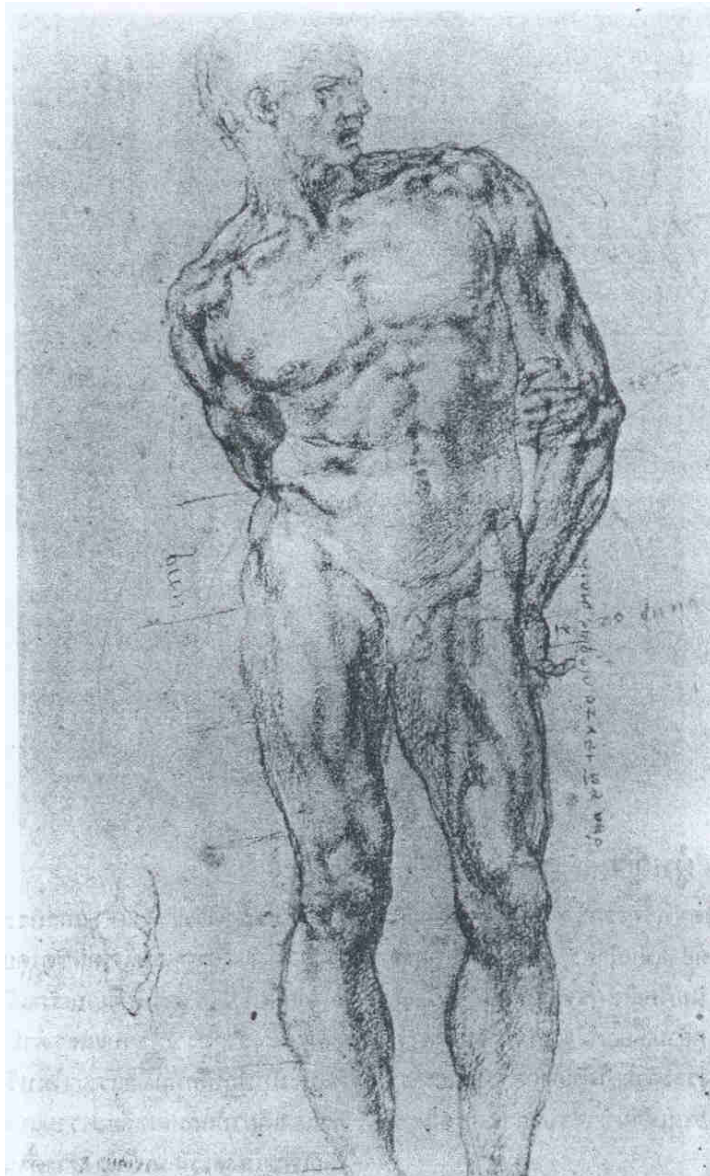
8. กล้ามเนื้ออกผู้ชาย

ภาพที่ 4.15 กล้ามเนื้ออกผู้ชาย

ที่มา : นิวัต หะนนท์, 2533 : 16

- A ช่องคอ
- B ช่องลิ้นปี่
- C กล้ามเนื้อส่วนใหญ่กลุ่มล่างที่ยึดติดกับด้านหน้าของกระดูกอก
- D Sternum
- E รอยพับด้านข้างของกล้ามเนื้ออก
- F เส้นร่องระหว่างกล้ามเนื้อซึ่งโค้งตามฐานของกล้ามเนื้อส่วนบน
- G กระดูกไหปลาร้า
- H ร่องแยกตามแนวกระดูกไหปลาร้า
- I รอยบุ๋มใต้กระดูกไหปลาร้าซึ่งภายใต้มีกล้ามเนื้อ Pectoralis minor มายึดเกาะกับกระดูกไหปลาร้า

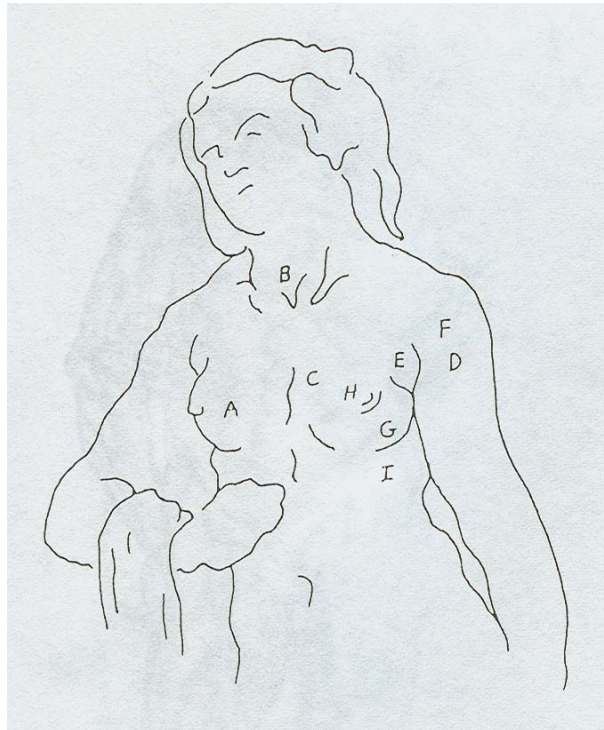
ภาพที่ 4.16

Michelangelo Buonarroti (1475 - 1564)

ชายเปลือยและเส้นแบ่งสัดส่วน

โดยพระบรมราชานุญาตจากสมเด็จพระราชินีอลิซาเบธ
หอสมุดกลาง พระราชวังวินด์เซอร์ กรุงลอนดอน อังกฤษ
ที่มา : นิวัต หนนนท์, 2533 : 17

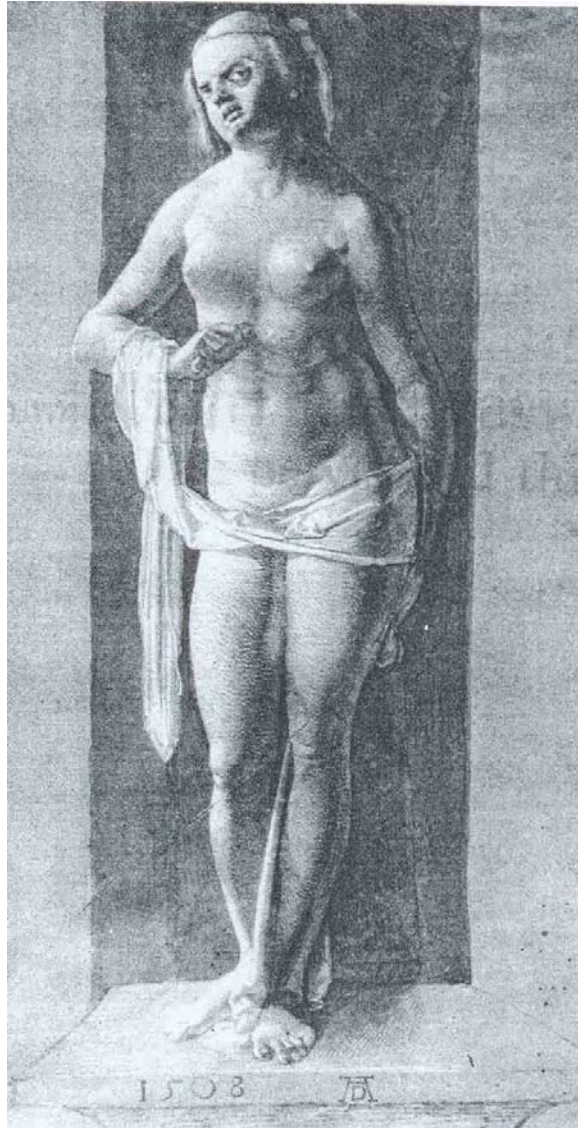
9. กล้ามเนื้ออกผู้หญิง

ภาพที่ 4.17 กล้ามเนื้ออกผู้หญิง

ที่มา : นิวัต หะนนท์, 2533 : 18

- A ตำแหน่งนม ซึ่งอยู่ตรงส่วนกลาง 1 ส่วน 3 ของกระดูกโครงอก
- B ช่องคอ C Sternum
- D กระดูกต้นแขน Humerus
- E มุมรักแร้ ซึ่งเป็นบริเวณที่กล้ามเนื้ออก Pectoralis major ทับซ้อนกับ Pectoralis minor
- F กล้ามเนื้อ Deltoid
- G เพิ่มแสงสะท้อนเข้าไปทางด้านใต้เพื่อหลีกเลี่ยงความแบนราบของเต้านม
- H หัวนมและบริเวณโดยรอบซึ่งถูกยกสูงขึ้น
- I ระบายโค้งมนของซี่โครงด้านล่าง

ภาพที่ 4.18

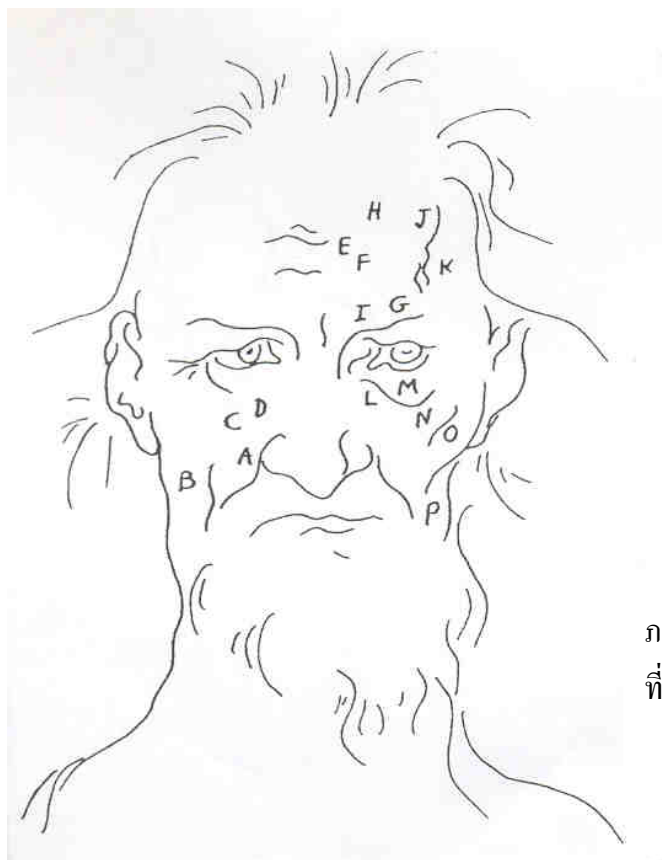
Albrecht Dürer (1471 - 1528)

Lucretia

พิพิธภัณฑสถานอัลเบิร์ต ดินา กรุงเวียนนา ออสเตรีย

ที่มา : นิวัต หนนท, 2533 : 19

10. ศีรษะ ด้านหน้า

ภาพที่ 4.19 ศีรษะ (ด้านหน้า)

ที่มา : นวัตกรรม , 2533 : 192

A ร่องปีกจมูกซึ่งแยกปีกจมูกออกจากแก้ม	K แนวเส้นเลือดดำ
B กล้ามเนื้อ Buccinator (คนเป่าแตร)	L ร่องใต้ตา
C กล้ามเนื้อแก้ม Zygomatic minor	M ถุงน้ำตา
D กล้ามเนื้อยกมุมปากด้านบน Levator labii superioris	N ขอบบริเวณใต้เปลือกตา
E รอยข่นแนวนอนของหน้าผาก	O กระดูกโหนกแก้ม
F กล้ามเนื้อหน้าผาก Frontalis	P ขอบหน้าของกล้ามเนื้อ
G รูปทรงของคิ้ว	บดเคี้ยว Masseter
H เนินหน้าผาก	
I โหนกคิ้ว Superciliary eminence ระบายแสง – เงา ตามแนวข้างหน้าผาก	

ภาพที่ 4.20

Hans Baldung (1484 – 1545)

เทพเซตเทอร์น (พระเสาร์)

พิพิธภัณฑ์อัลเบอร์ดีนา กรุงเวียนนา ออสเตรีย

ที่มา : นวัตกรรม, 2533 : 193